

אין שוד מליבו  
עיר יהוד ומיוחדת

# בית שלמה

פרוייקט ה'תשס"ב כסא ודארין קדם רגלי אי יזה בית אשר תבנו לי ויא יזה מקום מנוחתי"

**פרשת מקץ**  
**תשפ"ד**  
גליון 364  
נא לשמור על  
קדושת הגליון  
נא לא לעיין בו בשעת  
התפילה וקריאת התורה

**לעילוי נשמות**  
מורי ורבי יצחק ב"ר יעקב יגן  
הרה"ק רבי חיים אבישלום ב"ר עזרא  
מו"ר רבי ר' דוד שלום ב"ר שלמה דב  
הרה"ק רבי משולם זושא ב"ר אהרן יוסף  
מתתיהו כהן גדול חשמונאי ובניו  
הרה"ק רבי יעקב ישראל ב"ר צבי הירש  
רבינו אברהם בן דוד - הראב"ד  
הרה"ק רבי אליעזר ב"ר משה אלקיים בריעה  
הרה"ק רבי חיים ב"ר שלמה  
הרה"ק רבי אברהם יצחק הכהן ב"ר אהרן דוד  
רבי חזקיהו ב"ר דוד די סילה  
הרה"ק רבי עזריאל מייזליש ב"ר צבי  
הרה"ק רבי גדליה מליניץ ב"ר יצחק  
הרה"ק רבי ישראל ב"ר מרדכי שרגא פייבוש  
הגה"ק רבי יאיר חיים בכרך ב"ר משה שמשון  
הרה"ק רבי שאול אוקער ב"ר צבי הירש

## פרפראות בדרך מוסר על פרשת השבוע

יוצא לאור ע"י עמותת "משנה שלמה" כל הזכויות שמורות

לקבלת גליון זה למייל שלהו בקשה ל- MISHNA.SHLEMA@gmail.com | לתרומות והקדשות ולהפצה 052-580-2345

**"וְשֵׁם אֲתָנּוּ נָעַר עֲבָרֵי עֶבֶד לְשׁוֹר הַטְּבָחִים וַנְּסַפֵּר לוֹ וַיִּפְתָּר לָנוּ אֶת חֲלָמֹתֵינוּ אִישׁ כְּחֲלֹמוֹ פֶּתָר" (מ"א, י"ב)**

לשמוע את הדיבורים הנ"ל שכן שמיעה זו מפריעה לעבודת ה' של האדם כפי שכותב מוהר"ן זי"ע (ערך דיבור) "צריך להזהר מלשמע דיבורים של רשע שהוא פדעת, פי דיבוריו הם איומים ארסיים של נאוף ומולידים נאוף בהשומע" וזה לעומת זה עשה האלוקים "הדיבור דקדשה, דהיינו דיבורי תורה ותפלה ויראת שמים הוא גבוה ויקר מאד. פי הדיבור דקדשה הוא בחינת השכינה בחינת התגלות מלכותו ואמונתו ותפלה. והוא בחינת רוחו של משיח ובחינת רוח הקודש ובחינת תחית המתים, בחינת יחוד קדשא בריך הוא ושכינתיה" עכ"ל וזהו מה שנאמר נער עברי היינו שהוא עומד מהעבר השני כדי לא להתערב עם הרשעים

ונשאלת השאלה כיצד ייתכן שיוסף אינו יודע את השפה המצרית הרי הוא היה במצרים כבר כמה שנים ובוודאי הוא למד את שפת המקום שהרי סוף כל סוף אנו מוצאים דין ודברים בין יוסף לאנשים שונים במצרים א"כ מה כוונת הדברים לשוננו אינו מכיר אלא ניתן להסביר בס"ד כי יש הבדל בין שפה ללשון שכן שפה היינו אלו המילים שמדבר האחד עם השני ולשון פירושו סגנון / תרבות הדיבור כמו שהתורה מתפרשת בשבעים לשון הכוונה בשבעים צורות וזהו מה שנאמר לשוננו אינו מכיר היינו שיוסף לא דיבר כמותם בצורת דיבור של הרחוב עם ניבולי פה וכו' כמו שהם היו עושים כמו שאומר רש"י בלשון בויון ולא זו אף זו אלא היה מתרחק מהם כדי לא

**פרע פהן אן לאשה ויצא יוסף על ארץ מצרים** (מ"א, מ"ה)  
ומקדים רחמים לרוגו אך קודם שמביא הקב"ה את הרפואה היא בהעלם שאין שום אדם יודע לאיזה צורך נברא הדבר הזה זולת הצדיקים שהם יראי ה' וחושבי שמו תמיד הם יכולים לדעת העתידות ע"י רוח הקודש המתגלה להם לצורך איזה דבר הוא הרפואה הזאת וכמו שמצינו ביוסף הצדיק ע"י שסיפר לו פרעה את החלום ידע כי השבע פרות היוצאות ראשונה הם רפואה על שבע שני הרעב שיבוא אחריהם וכאשר פתר לו כן קרא שמו צפנת פענח כי תיבת צפנת בגימטריא כתר ותיבת פענח הוא בגימטריא יצחק ר"ל שהחסדים הגדולים שבמדת כתר שאנו מעוררים ע"י אתערותא דלתתא הם רפואה על הגבורות והדינים המתעוררים מן פחד יצחק ועפ"י יש לפרש הפסוק מה רב טובך אשר צפנת ליראיך ר"ל רבים הם מאוד הטובות הצפונים והטמונים מעיני כל חי למה נבראו זולת יראיך השלמים.

**"ויקרא פרעה שם יוסף צפנת פענח ויתן לו את אסנת בת פוטי"**  
כותב הרה"ק ר' נפתלי צבי מראפשיץ זצוק"ל זי"ע בספרו אילה שלוחה בפסוק ויקרא שמו צפנת פענח נראה עפ"י מה שמצאנו בספרים הקדושים שהקב"ה בורא רפואה קודם למכה והדבר מובן לכל מי שיש בליבו דעת ותבונה כי אור החכמה העליונה הוא נמשך מאריך אנפין שהם חסדים טובים מא"ס ב"ה בלי שום התעוררות גבור' ולכן נקרא רפואה ארוכה לפי שבא מאריך אנפין, והדינין מתחילים להתעורר ולהתגלות מעולם הבינה וכו' ולכן אם מתעורר על האדם ח"ו איזה דינים מסיטרא דשמאלא יחא ליבו נכון ובטוח שבודאי כבר ברא הקב"ה רפואה למכתו וכן מצינו באבותינו הקדושים שבתחילה ברא הקב"ה את אברהם אבינו ע"ה שהיה בעל חסד גדול וממנו יצא יצחק שהיה בעל גבורות וע"י העקידה נתקשר מדת יצחק במדת אברהם ונמתקו הגבורות מן החסדים הקודמין כמו כן היא בכל הענינים הנמצאים בעולם הרפואה קודם למכה וזה שאנו אומרים הרחום

**"וא-ל שדי יתן לכם רחמים לפני האיש ושלח לכם את אחיכם אחר ואת בנימין ואני פאשר שכלתי שכלתי" (מג, יד)**  
רש"י ומדרשו מי שאמר לעולם די יאמר די לצרותי, שלא שקטתי מנעורי, צרת לבן, צרת עשו, צרת רחל, צרת דינה, צרת יוסף, צרת שמעון, צרת בנימין"

על פי דברי רש"י ניתן לרמוז בס"ד כי כל צרותיו של יעקב אע"ה רמוזים במילים אל שדי שכן א זה אדום היינו עשיו ל לבן ש שמעון ד דינה י יוסף ובנימין הרי נזכר במפורש בפס' ועוד כאשר מבשר הקב"ה ליעקב כי עומד להוולד לו בן נוסף הוא נגלה אליו בשם אל שדי ורומז בזה יעקב שהוא יודע שהכל הוא מאיתו יתברך ומסובב לטובה כך שגם עכשיו הקב"ה יהיה אתכם ויהיה בעזרכם ואל שדי שיאמר לצרותנו די

על פי דברי רש"י ניתן לרמוז בס"ד כי כל צרותיו של יעקב אע"ה רמוזים במילים אל שדי שכן א זה אדום היינו עשיו ל לבן ש שמעון ד דינה י יוסף ובנימין הרי נזכר במפורש בפס' ועוד כאשר מבשר הקב"ה ליעקב כי עומד להוולד לו בן נוסף הוא נגלה אליו בשם אל שדי ורומז בזה יעקב שהוא יודע שהכל הוא מאיתו יתברך ומסובב לטובה כך שגם עכשיו הקב"ה יהיה אתכם ויהיה בעזרכם ואל שדי שיאמר לצרותנו די

**"ויאמר יהודה מה נאמר לאדני מה נדבר ומה נצטדק האלקים מצא את עון עבדיך והננו עבדים לאדני גם אנחנו גם אשר נמצא הגביע בידו" (מ"ד, ט"ז)**

להביא את המשיח בכל הכוח בחינת מה נדבר ומה נצטדק היינו לפעול שיבוא משיח צדקנו כל זמן שיש להם עדיין עבודה לתקן את הנשמות הטועות שזה מה שנאמר האלקים מצא את עון עבדיך אלו הנשמות הטועות אשר הגביע בידם היינו השקועים בתאוות העוה"ו הצריכים תיקון ולכן אנחנו מוכנים להיות עדיין בגלות בחינת עבדים כולנו יחד כדי לתקן

ידוע העניין כי היו פעמים שהיה יכולת בידי הצדיקים להביא את המשיח אך הם נמנעו מלעשות זאת כיוון שעדיין היו נשמות שלא הגיעו לכלל תיקון ואם היה בא משיח לא היו יכולים הם לבוא אל תיקונם לעולם ולכן הם העדיפו להמשיך להיות בגלות כדי שלא ידח ממנו נידח ניתן בס"ד לראות עניין זה רמוז בפסוק הנ"ל שכן יהודה שהוא המלכות רומז לצדיקי האמת שהם בחינת מלכי הדור שאומרים לקב"ה שהם עדיין לא פועלים

את הדרוש תיקון שנרמז "הננו עבדים לאדני גם אנחנו גם אשר נמצא שכן אחרי שיבוא משיח כבר לא ניתן יהיה לעשות דבר הגביע בידו" עד שיגמר התיקון של כלל נשמות ישראל ואז יבוא משיח

**"הַשֵּׁלֶךְ עַל ה' יִהְיֶה וְהוּא יַכְלִיכֶךָ לֹא יִתֵּן לְעוֹלָם מוֹט לְצַדִּיק" (תהילים נ"ה, כ"ג)**

ניתן לפרש פס' זה בס"ד ה' שֵׁלֶךְ עַל ה', היינו מה שאתה צריך לקבל מאיתו יתברך תקבל על זה אל תדאג, אבל תדע כי הכל תלוי ביהבך, היינו במידת הביטחון שלך כמה אתה מאמין ואיך אתה מתנהג בעקבות אמונה זו וזה יקבע מה תקבל כמה תקבל ומתי בחינת הוא יכלכלך כמו שכתוב דע מה למעלה ממך (אבות ב, א) וכמו שמצאנו שלושה מידות באוכלי המן כמובא במסכת יומא (ע"ה ע"א) "ויצא העם ולקטו" וכתוב (במדבר יא, ח) "שטו העם ולקטו", הא כיצד? צדיקים ירד על פתח בתיהם, בינונים יצאו ולקטו, רשעים שטו ולקטו, כתיב 'לחם', וכתוב 'עוגות', וכתוב 'זטחנו', הא כיצד? צדיקים לחם, בינונים עוגות, רשעים זטחנו בריחים או דכו במדוכה, ומסיים הפס': אם תשמור תורה ומצוות כדבעי אין לך מה לדאוג כלל, כי הקב"ה לא יתן לעולם מוט לצדיק.

**משנת הצדיק - הרה"ק רבי גרשון חנוך הניך ליינר האדמו"ר מראדזין זצוק"ל זי"ע - ד' טבת**

רבי גרשון חנוך הניך הינו האדמו"ר השלישי של חסידות איזביצה ראדזין. הוכתר כאדמו"ר אחר פטירת אביו, רבי יעקב ליינר, בט"ו באב תרל"ח. ידוע גם בשם "אורחות חיים", על שם ספרו. הרב התפרסם הרבה בזכות פועלו לחידוש השימוש בתבלת. רבי גרשון חנוך הניך היה חריף ובקי, גדול בתורה ובחכמה, מעמיק בנגלה ובנסתר שרכש גם ידיעות רבות ברפואה, כימיה, הנדסה, זואולוגיה, וידע שפות רבות. השתמש בידיעותיו אלה על מנת לפעול למען חידוש השימוש בצבע תכלת בציצית. בשנת תרמ"ג ביקר באיטליה במוזיאון ימי, ונחשף לתעשיית הצבע מדיונונים. רכש מפרופסור איטלקי את הידע הנדרש על מנת להפיק צבע כחלחל מדיונון. נודע בעיקר בזכות ספרו "שפוני טמוני חול" והחברות הנלוות ובעיקר "עין התכלת". בחיבורים אלה התווכח עם התגובות בעניין חידוש התכלת. ליקט מדברי תורת סבו, רבי מרדכי יוסף ליינר וכתב אותם בספר מי השלוח. מספרים כי הוא חי' מקפיד מאד על חסידיו המסתופפים בצל קדשו שיצייתו לדין תורה ושלא ימסרו שום אדם לערכאות ושלא יחזיקו בביתם משרתת שאינה יהודית ושלא ייתן איש את בנו ובנותיו לבית תלמוד שלומדים שם בחורים ובתולות בתערובות וכל מי שעבר על אלו הדברים לא נשא להם פנים ולא הועילו בזה שום תירוצים רק הרחיקים תיכף מעדת קהילתו עד שקיבל עליו לתקן המעוות. סיפר כשנסע להדפיס ספרו סדרי טהרות לעיר יוזפאף ובא לשם יגע מן הדרך וכששכב על מיטתו בלילה שמע קול קורא קודם אור הבוקר ואומר קומי נא עורי נא התייצבו נא לעבודת הבורא בקול נעים מאד בוקע ללב האדם עד שלא חי' יכול להישאר על מיטתו ותיכף רחץ ידיו וקם ועסק כמה שעסק ואח"כ שאל על זה האיש המעורר אמרו לו שזהו שמש העיר ושלא אחרי דובר עמו ונשא חן בעיניו וכמעט שאמר עליו שהוא מן הל"ו צדיקים ומן או והלאה שלח לו מעות בכל שנה ושנה על חג המצות ופעם אחת שכח לשלוח לו וזוכר אחר חג המצות ודרש ושאל עליו והשיג ידיעה שאינו עוד בחיים ר"ל אז אמר שעבור זה שכח לשלוח לו כי על המת נגזר שישתכח מן הלב שנאמר נשכחתי כמת וגו' וקודם חג המצות הזה שבק חיים לנו. פעם אחת היה בוורשא ולן בזאהל אחד בלילה וכשקם בבוקר אמר שהוא מרגיש קדושה בזה החורר ושחלם לו דברי תורה עמוקים אשר במסכת בבא קמא נמצא עניין חטא העגל והתיקון וע"ז מתחיל המסכת ארבע אבות נזיקין השור שרומז על חטא העגל וסוף המסכת הוא מה שהחרש מוציא במעצד הרי אלו שלו שזה רומז על לוחות האחרונות שהי' תיקון העגל שהראה לו הקב"ה למשה מחצב סנפרינון בתוך אהלו והפסולת הי' שלו ואח"כ בדקו ומצאו שהרב הקדוש רבינו ישראל המגיד מקוויניץ ז"ל נתאבסן פעם אחת בזה הבית

**דובב שפתי ישנים - ליקוטים מספרים שפחות מוכרים**

**באר מים חיים - רבי חיים ב"ר שלמה זצוק"ל זי"ע**

**"ויקרא פרעה שם יוסף צפנת פענח ויתן לו את אסנת בת פוטי פרע פהן אן לאשה ויצא יוסף על ארץ מצרים" (מ"א, מ"ה)**

ואכן הנה נודע מאמר חכמינו ז"ל (בפרקי דרבי אליעזר מובא בילקוט רמז קל"ד) שאסנת בת דינה וירד מיכאל המלאך ונטלה והורידה למצרים לביתו של פוטיפרע שהיתה אסנת ראויה ליוסף וכו' עד כאן ועל כן יוסף בחכמתו הגדולה הכיר בה שהיא מזרע יעקב וראויה אליו ועבור זה לקחה לו לאשה ועל כן על שקרא לו צפנת פענח שיודע הנסתרות בחכמתו נתן לו את אסנת ולקחה יוסף שצפה כי לא מבנות חם היא כי אם זרע יעקב הראויה אליו ולזה אמר הכתוב ויוסף בן שלושים שנה בעמדו לפני פרעה וגו' ולכאורה צריך לדעת על מה מודיענו הכתוב שנות יוסף אז ואכן כי יגיד שבח יוסף כי אף שעדיין לא הגיע לימי הבינה שהרי בן ארבעים לבינה מכל מקום כבר הועד עליו אשר אין נבון וחכם כמוהו וגמר אמר

ותרגמו גברא דמטמרין גליין ליה והכל מורה לדבר האמור כי קרא לו שם החכמה וחכם עדיף מנביא כמאמר חכמינו ז"ל ובוה ודאי כל הנסתרות מתגלין לו ע"י חכמתו שעדיפא מנבואה על כן אליו יאתה המלוכה מאת מלך עולמים ברוך הוא אשר המלוכה והממשלה לחי עולמים בחינת צדיק דלעילא הנקרא אל חי ומשם על צדיק דלתתא בחינת יוסף הצדיק שומר הברית והחסד ונקרא על שם הי"ד שהוא בחינת החכמה עבור טיפת החסד שבו משם ע"ב כנודע ליודעי רזי אלוקינו יתברך שמו ככל האמור ועבור כן ויתן לו את אסנת בת פוטי פרע כהן לאשה ולכאורה מה שייך הענין נתינת אסנת לו למה שקרא לו צפנת פענח ואכן הכל מורה על הנאמר כי לכאורה קשה איך לקח יוסף אשה במצרים שהיא מבנות חם המקללין וכמה הזוהירו אברהם ויצחק שלא יקחו מבנות כנען עבד עבדים והיה לו לבקש מזרע של שם

**סגולה לפרנסה - שבח והודיה לה' יתברך**

**"אם פן אפוא זאת עשו קחו מזמרת הארץ בכליכם והורידו לאיש מנחה" (מ"ג, י"א)**

רש"י - מזמרת הארץ. מתרגם מדמשבח בארעא שהכל מזמרים עליו כשהוא בא לעולם

ובנקל יוכל לעשות זאת עם יסגל לעצמו את מה שכתוב במשנה אבות (ד', א') "איזהו עשיר השמח בחלקו" היינו שייתן אל ליבו כי יש עליו להיות בשמחה ולהודות ולהלל לה' על כל מה שנתן לו שכן הקב"ה סיפק לו כל צרכו ולא החסיר ממנו דבר וע"כ כך יזכה לעוד השפעות טובות שירעיף עליו הבורא ממרום לפי שכאשר רואה ה' יתברך כי האדם אומר תודה על כל מה שמקבל ולא מתייחס לכל הניתן לו כמובן מאליו בבחינת כפוי טובה מוסיף לו הקב"ה עוד כהנה וכהנה וחוז' ממה שמקבל בזה העולם עוד יחכה לו שכן הרבה בעולם הבא שנאמר (שם) "אשריך בעולם הזה וטוב לך לעולם הבא" וזהו גם עניינו של חג החנוכה הודיה ושבח על הנס שהיה ובקשה לעתיד כמו שאנו מברכים שעשה ניסים לאבותינו בימים ההם בזמן הזה

משמים עליכם בחינת "והורידו לאיש מנחה"